

Prima parte a prologului

cuprinde: o discuție între Doamna Kästner și fiul ei; o privire asupra vârfului Zugspitze; un fluture pe nume Gottfried; o pisică cu pete albe și negre; niște zăpadă eternă; un sfârșit de zi armonios și dovada întemeiată că vițeeii ajung câteodată boi.

De data asta e vorba despre o poveste de Crăciun în toată regula. De fapt, aș fi vrut s-o scriu acum doi ani; apoi, firește, și anul trecut. Dar mereu a intervenit câte ceva, cum se întâmplă des cu lucrurile astea. Până când mama mi-a spus recent:

— Dacă n-o scrii nici anul ăsta, nu primești nimic de Crăciun!

Așa m-am hotărât. Mi-am făcut imediat bagajul, mi-am pus racheta de tenis, costumul de baie, stiloul verde și foarte multă hârtie și, când ne-am pomenit transpirați și fără suflare în gară, am întrebat:

— Și-acum încotro?

Se înțelege că e cât se poate de greu să pui cap la cap o poveste de Crăciun în toiul unei veri așa

toride. Nu te poți așeza dintr-odată să scrii: „Era un frig tăios, zăpada cădea în troiene și domnului doctor Eisenmayer îi înghețaseră amândoi lobii urechilor uitându-se pe fereastră...” Adică, chiar dac-ai vrea, n-ai putea scrie așa ceva în august, când stai ca o friptură înăbușită, la piscina publică, așteptând să faci insolație. Sau ai putea?

Femeile sunt practice. Mama știa ce să facă. S-a dus la ghișeul de bilete, i-a făcut un semn prietenos vânzătorului și a întrebat:

— Îmi puteți spune, vă rog, unde e zăpadă în august?

— La Polul Nord, a vrut bărbatul să zică mai întâi, dar apoi a recunoscut-o pe mama și și-a stăpânit observația impertinentă, dând un răspuns politicoș: Pe Zugspitze, doamnă Kästner.

Și așa a trebuit să-mi cumpăr pe loc un bilet spre Bavaria superioară. Mama mi-a zis încă o dată:

— Să nu-mi vii acasă fără povestea de Crăciun! Dacă se face prea cald, arunci o privire asupra zăpezii de pe Zugspitze! Ne-am înțeles?

Chiar atunci a plecat trenul.

— Să nu uți să trimiți rufăria acasă! a strigat în urma mea.

Am strigat și eu, dar numai ca s-o enervez puțin:

— Și udă florile!

După care ne-am făcut semn cu batistele până când nu ne-am mai văzut unul pe celălalt.

Acum, de paisprezece zile locuiesc la poalele muntelui Zugspitze, pe malul unui lac cu apa de un verde profund, și, când nu înot sau fac sport sau joc tenis, ori dacă nu mă plimb cu barca, stau în mijlocul unei pășuni nesfârșite, pe o mică bancă de lemn, cu o masă în față care se tot bălângăne și pe care-mi scriu povestea de Crăciun.

În jurul meu înfloresc flori de toate culorile. Fi-rele de iarbă se apleacă respectuoase în fața vântului. Fluturii au ieșit la plimbare. Iar unul dintre ei, un ochi-de-păun, mă vizitează și pe mine din când în când. L-am botezat Gottfried și ne înțelegem bine. Nu trece zi în care să nu vină fluturând și să nu se așeze pe foile mele de hârtie.

— Ce faci, Gottfried? îl întreb. Cum merge viața?

Iar el, drept răspuns, își ridică și-și coboară ari-pile, după care-și vede fericit de drum.

Mai încolo, la marginea unei păduri întunecate de brad, cineva a lăsat o mare grămadă de lemne. Peste lemne se strecoară o pisică cu pete albe și negre, holbându-se la mine. Am o mare bănuială că e vrăjită și că ar putea să vorbească dac-ar vrea. Numai că nu vrea. De fiecare dată când îmi aprind o țigară, își înfoaie spatele.

După-amiaza se face nevăzută, fiindcă e prea cald pentru ea. Și pentru mine, de fapt, dar eu rămân pe loc. Nu e puțin lucru să stai așa, degeaba, și să te coci la soare, pentru ca apoi să descrii o bătaie cu bulgări.

Mă reazem înapoi de banca mea din lemn, îmi ridic privirea asupra vârfului Zugspitze, pe ale cărui uriașe stânci zimțate strălucește zăpada eternă – și uite așa pot scrie iarăși. În unele zile, din zonele mai furtunoase ale lacului se ridică nori, care apoi taie cerul în linie dreaptă până ajung la vârf și se îngrămădesc în fața lui de nu mai poți vedea muntele de ei.

În asemenea zile, s-a zis cu descrierile de bătaie cu bulgări de zăpadă și alte aventuri de iarnă. Dar nu contează. Atunci scriu scene de interior. Trebuie să știi să lucrezi cu ce ai.

În fiecare seară, trece pe la mine Eduard. Eduard este un vițel frumos ca-n povești, brun, cu coarne mici. Îl auzi venind de departe, fiindcă are un clopot atârnat la gât. La început, îl auzi în depărtare, fiindcă paște undeva sus, pe o pășune alpină. După care clopotul se-aude tot mai aproape. Într-un sfârșit îl poți și vedea. Pășește printre brazii de un verde-închis, cu două sau trei margarete galbene în gură, de parcă le-ar fi cules special pentru mine, și-apoi merge mocăit până ajunge la mine.

În fiecare seară, trece pe la mine Eduard

— Ei, Eduard, ai terminat munca deja? îl întreb.

El mă privește cu ochi mari și dă din cap, făcându-și clopotul să sune.

Dar mai stă o vreme să mănânce, fiindcă aici găsește anemone și piciorul-cocoșului. Iar eu mai scriu câteva rânduri. Sus de tot dă roată un vultur care se pierde în înaltul cerului.

Într-un sfârșit, îmi închid stiloul verde și-l bat pe Eduard pe blana caldă și lucioasă. Iar el mă înghiontește cu coarnele lui mici, ca să mă ridic. După care pornim amândoi spre casă, peste pășunea frumoasă și colorată.

Ne despărțim în fața hotelului. Eduard nu locuiește la hotel, ci undeva după colț, la niște fermieri.

I-am făcut de curând o vizită fermierului și el mi-a zis că Eduard sigur o să devină mai târziu un mare bou.

A doua parte a prologului

cuprinde: pierderea unui stilou verde; câteva observații despre mărimea lacrimilor de copil; călătoria pe ocean a micului Jonathan Trotz; motivul pentru care bunicii lui n-au venit să-l ia; un cântec de laudă pentru bătăături și un îndemn urgent de a reconcilia curajul cu înțelepciunea.

De fapt, voiam încă de ieri seară să continui să scriu, după ce-am mâncat și mă aflam în restaurant. Lumina aceea feerică de apus a Alpilor dispăruse. Vârfurile Zugspitze și Riffelwand se cufundau în negura nopții care se apropia. Iar de cealaltă parte a lacului, luna plină veghea surâzătoare deasupra pădurii negre.

Atunci am băgat de seamă că mi-am pierdut stiloul verde. Sigur îmi căzuse din geantă în drumul spre hotel. Poate Eduard, vițelul frumos ca-n povești, îl confundase cu un fir de iarbă și-l înghițise. Oricum, mă aflam în restaurant și nu puteam să scriu. Fiindcă în tot hotelul ăla, care era totuși un hotel pretențios, nu exista un stilou verde pe

care să mi-l poată împrumuta cineva. Mai mare dragul, nu?

În cele din urmă am pus mâna pe-o carte de copii pe care mi-o trimisese autorul și-am început să citesc din ea. Dar n-a durat mult până s-o las deoparte, atât de tare mă enervase. Să vă spun și de ce. Domnul acela voia să-i facă pe copiii care-i citeau cartea să creadă că sunt din cale afară de veseli și că e un mare noroc că nu știu ce să facă. Acest domn nesincer scria de parcă copilăria ar fi fost mereu făcută din cel mai bun aluat.

Cum poate un adult să-și uite atât de repede tinerețea, încât ajunge într-o zi să nu mai știe cât de triști și de nefericiți pot uneori să fie copiii? (Și cu ocazia asta vreau să vă rog să nu vă uitați niciodată copilăria. Îmi promiteți? Pe cuvânt de onoare?)

Nu contează dacă cineva plânge pentru o păpușă stricată sau, mai târziu, pentru că-și pierde un prieten. În viață nu contează de ce suferi, ci cât suferi. Lacrimile copiilor nu sunt, vai de mine, mici, și adesea cântăresc mai mult decât lacrimile adulților. Nu vreau să mă-nțelegeți greșit! Nu vrem deloc să ajungem inutil de sensibili. Vreau doar să spun că dacă te doare ceva, trebuie să fii sincer. Sincer până-n măduva oaselor.

În povestea asta de Crăciun, pe care voi începe să v-o spun din capitolul următor, e vorba despre

un tânăr pe care-l cheamă Jonathan Trotz și pe care lumea îl strigă Johnny. Acest elev de clasa a noua nu este personajul principal al cărții. Dar drumul lui prin viață l-a adus și pe aici. S-a născut în New York. Tatăl lui era german. Mamă-sa era americană. Iar cei doi au trăit unul cu altul ca șoarecele și pisica. În cele din urmă, mama a plecat. Și când Johnny avea patru ani, tatăl său l-a dus în portul din New York și l-a urcat pe un vapor care ducea în Germania. I-a cumpărat tânărului un bilet, i-a dat o bancnotă de zece dolari într-un portmoneu maro de copii și i-a atârnat de gât o bucată de carton, pe care era scris numele lui Johnny. Apoi s-au dus amândoi la căpitan. Iar tatăl i-a spus ofițerului:

— Luați-mi, vă rog, fiul cu dumneavoastră până-n Germania. Bunicii o să vină să-l ia de pe vapor în Hamburg.

— În regulă, domnule, i-a răspuns căpitanul.

Și tatăl lui Johnny s-a făcut nevăzut.

Tânărul a traversat oceanul singur-singurel. Toți pasagerii au fost prietenoși cu el, îi dădeau ciocolată și, citind ce scria pe carton, îi spuneau:

— Să știi că ești foarte norocos că poți să traversezi marea ocean încă din copilărie!

După ce-au petrecut o săptămână pe drum, au ajuns la Hamburg. Iar căpitanul s-a pus să-i aștepte pe bunicii lui Johnny pe pasarelă. Pasagerii au

coborât cu toții și l-au bătut încă o dată cu palma pe umăr. Un profesor de latină i-a spus foarte mișcat: „Să ai parte numai de bine, băiețel!” Iar marinarii care coborau pe uscat strigau: „Fii curajos, Johnny!” Apoi au urcat la bord oamenii care trebuiau să curețe vaporul cu aburi dintr-un capăt în altul, ca să fie din nou curat lună pentru următoarea călătorie în America.

Căpitanul stătea pe chei, cu tânărul de mână, uitându-se din când în când la ceas și așteptând. Dar bunicii lui Johnny nu se vedeau nicăieri. Nu puteau să vină deloc, de fapt, căci muriseră de mult. Tatăl nu vruse decât să scape de băiat și-l trimisese în Germania fără să-și mai facă griji ce s-ar fi putut alege de el.

Numai că pe-atunci Johnny Trotz nu înțelesese ce i se făcuse. Dar după ce-a crescut, și-a petrecut multe nopți stând treaz și plângând. Și niciodată nu va putea să treacă peste această durere pe care tatăl său i-a provocat-o încă de la patru ani, deși – trebuie să mă credeți – este un tânăr foarte curajos.

Toată povestea s-a terminat în doi peri. Căpitanul avea o soră căsătorită; i l-a dus ei pe tânăr, pe care-l vizita când era în Germania și pe care, la vârsta de zece ani, l-a trimis la internatul Liceului Johann-Sigismund, din Kirchberg. (Acest internat este locul unde se petrece povestea noastră de Crăciun.)

Din când în când, Jonathan Trotz se întoarce în vacanță la sora căpitanului. Oamenii de-acolo sunt foarte buni cu el. Dar cel mai des rămâne la școală chiar și-n timpul vacanțelor. Citește mult. Și scrie povești în secret.

Poate cândva o să devină poet. Însă n-avem de unde să știm asta. Își petrece jumătate de zi în marele parc al școlii și stă de vorbă cu pițigoii. Păsările i se așază pe mână și-l privesc cu ochii lor mici și întrebători, când le vorbește. Câteodată le arată un mic portmoneu maro de copii și o bancnotă de zece dolari pe care o ține în el...

M-am hotărât să vă spun povestea lui Johnny Trotz numai fiindcă domnul acela nesincer, a cărui carte am citit-o ieri în restaurant, credea că cei mici ar fi veseli tot timpul și că și-ar pierde capul de-atâta bucurie. Ce idei avea și acest individ!

Viata nu devine serioasă atunci când începi să câștigi bani. Nu începe cu asta și nici nu se termină așa. Nu vă spun toate lucrurile astea arhicunoscute pentru ca voi să vă țineți departe de ele, ferească! Și nici nu le spun ca să vă fie teamă. Nu, deloc! Fiți fericiți cât puteți de mult! Și fiți veseli până începe să vă doară burta de la atâta râs!

Doar că: nu vă păcăliți pe voi înșivă și nici nu vă lăsați păcăliți de alții! Învățați să priviți nenorocirea în ochi. Nu vă speriați când vi se întâmplă

ceva rău. Nu renunțați dacă aveți ghinion. Țineți bărbia sus! În cele din urmă tot o să faceți bătăături.

Trebuie să deveniți tari, ca boxerii. Trebuie să învățați să primiți lovituri și să le faceți față. Altfel o să amețiți încă de la prima palmă pe care v-o dă viața. Fiindcă, dragilor, viața are niște mâini uriașe. Când primești o asemenea palmă și nu ești pregătit pentru ea, atunci e suficient să strănute o muscă lângă tine și te pomenești căzut în nas.

Să recapitulăm: bărbia sus! Faceți bătăături! Ne-am înțeles? Cine e în stare de prima, a ajuns deja la jumătatea drumului. Fiindcă în ciuda palmelor primite, pentru care trebuie să fie recunoscător, acela are suficientă prezență de spirit ca să obțină alte două însușiri care contează: curajul și înțelepciunea. Și țineți bine minte ce vă zic: curajul fără înțelepciune este prostie, iar înțelepciunea fără curaj nu face doi bani! Sunt multe epoci în istoria lumii în care oameni proști au fost curajoși și cei înțelepți, lași. N-a fost bine.

Abia când curajoșii devin înțelepți și cei înțelepți curajoși vom vedea și lucrul acela despre care multă lume a greșit crezând că el s-a întâmplat deja: progresul omenirii.

Când scriu despre aceste lucruri filosofice, stau tot pe banca mea de lemn, la masa bălângănitoare din mijlocul pășunii frumoase și nesfârșite.

Chiar înainte de amiază mi-am cumpărat un stilou verde de la prăvălie. Și-acum s-a făcut din nou după-amiază târziu. Pe Zugspitze lucește zăpada proaspătă. Mai încolo, pe grămada de lemne, stă pisica alb cu negru care se uită fix încoace. Sigur e vrăjită! Iar de sus de pe munte se-aude clinchetul clopotului de la gâtul amicului meu Eduard. O să vină în curând să mă ia și să mă înghiontească cu cornițele lui. Gottfried, fluturele ochi-de-păun, n-a mai trecut azi pe-aici. Sper că nu i s-a întâmplat nimic.

Da, și mâine o să-mi încep în sfârșit povestea de Crăciun. O să povestesc în ea despre curajoși și fri-coși, despre oameni deștepți și prostovani. Într-un internat există o groază de copii.

Și-acum îmi dau seama: oare știți cu toții ce înseamnă un internat? Un internat este un fel de școală în care locuiești. Ați putea spune chiar: o cazarmă școlară. Tinerii locuiesc acolo. Mănâncă într-o sală imensă, la mese lungi, pe care trebuie să le așeze singuri. Dorm în săli mari de dormit, iar dimineața devreme, îngrijitorul vine și sună dintr-un clopot care se-aude îngrozitor de tare. Și câțiva dintre elevii din anii mari sunt inspectori peste sălile de dormit. Ca niște câini de pază, se asigură că ceilalți sar imediat din paturi. Mulți tineri nu învață niciodată să-și facă patul cum trebuie și din cauza

asta sunt pedepsiți să rămână înăuntru și să muncească, când ceilalți pot să meargă afară sâmbăta și duminica. (Totuși, nici așa nu învață să-și facă paturile.)

Părinții acestor școlari locuiesc în orașe îndepărtate sau în zone în care nu există școli. Și copiii vin în vacanțe acasă. La sfârșitul vacanțelor, mulți tineri ar prefera să rămână acasă. Alții ar vrea să rămână la școală chiar și-n timpul vacanțelor, dacă părinții le dau voie.

Și mai există și așa-numiții elevi externi. Ei sunt din același oraș în care se află școala și nu locuiesc la școală, ci la ei acasă.

Dar iată-l pe bunul meu prieten Eduard, vițelul frumos ca-n povești, ieșind din pădurea întunecată de brad. Parcă se pornește din loc și pășește, traversând pășunea, direct spre mine și banca mea de lemn. Vine să mă ia. Trebuie să mă opresc pe ziua de azi.

Acuma stă lângă mine și mă privește cu drag. Îmi cer scuze că mă întrerup. Măine mă trezesc cu noaptea în cap și încep în sfârșit să vă spun povestea de Crăciun.

Mama mi-a scris ieri să mă întrebe ce progrese am făcut cu cartea.

Primul capitol

cuprinde: cățărutul pe fațada școlii; niște tineri care urmează lecții de dans; primul elev din clasă, care-și pierde cumpătul foarte repede; o barbă falsă, mare și albă; o prezentare a aventurii Clasei zburătoare; o repetiție pentru o piesă de teatru în versuri și o întrerupere neașteptată.

S-au auzit două sute de scaune. Două sute de elevi de gimnaziu s-au ridicat zgomotoși în picioare și au pornit-o spre ușa sălii de mese. Se terminase masa de prânz în internatul Kirchberg.

— Drace, drace, i-a spus Matthias Selbmann, un elev de clasa a noua, unuia dintre cei cu care stătea la masă. Mi-e o foame! Am neapărată nevoie de 20 de pfenigi¹ pentru o pungă de prăjituri. Ai vreun ban?

Uli von Simmern, un tânăr mic și blond, a scos portmoneul din buzunar, i-a întins doi groși² prietenului său care era mereu flămând și i-a șoptit:

¹ Monedă germană, diviziune a mărcii, care a circulat înaintea introducerii monedei euro (n. red.).

² Monedă de argint care a circulat cândva și în Moldova (n. red.).

— Uite, Matz! Dar nu cred că o să-ți iasă. Frumosul de Theodor e de pază în grădină. Dacă te vede ieșind în fugă pe poartă, s-a zis cu tine.

— Mai lasă-mă cu ăștia de-a doișpea, alarmistule! a spus Mathias dându-se mare și băgând banii în buzunar.

— Și nu uita să vii în sala de sport, avem iar repetiție.

— Clar! a răspuns Matz, dând din cap și dispărând, ca să pornească imediat spre brutarul Scherf din Nordstraße să-și cumpere niște resturi de prăjituri.

Afară ninge. Crăciunul plutea în aer. Puteai deja să-l miroși... Majoritatea elevilor ieșiseră în parc, bătându-se cu bulgări de zăpadă sau scuturând cu toată puterea copacii când trecea cineva gânditor pe sub ei, pentru ca zăpada să cadă de pe crengi. Sute de râsete umpleau curtea școlii. Elevii de clasa a douăsprezecea urcau, dându-și importanță, cu țigări în gură și gulerele hainelor ridicate, spre Olimp. (De secole, Olimp era numele unui deal izolat și misterios pe care numai cei mari aveau voie să urce și care, conform zvonurilor, era plin de vechi pietre de sacrificiu germanice, în jurul cărora se țineau an de an, înainte de Paști, rituri stranii de inițiere. Brr!)